

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

Quomodo superbia occultat se sub triplici specie virtutum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

qui inueniunt modos novos incidendi in vestibus: tam viris q̄s feminis unde carnales concupiscentie ad peccata carnalia amplius puocent: sicut q̄ femine vadant nimis discoopre: sicut vsq̄ ad mamillas. 2 viri vsq̄ ad nates. 2 multa huiusmodi p̄ que multi grauiter solent peccare. **S**ilr in religione qui contra regulas 2 statuta sui ordinis inuenirent nouitates ad viuendum dissolute. in habitu vel in cessu. vel nimis delicate i victu. possent nonnunq̄ peccare mortaliter. **E**t tanto grauius quanto plurib; sc̄dalum perhiberent tales nouitates per eos inuenire. 2 aperient viā liberius delinquendi 2 statuta vel consuetudines laudabiles sui ordiis trāsgrediendi. **S**i tñ aliq̄s presumat solū inuenire aliq̄s nouitates ex curiositate q̄ fm senō sūt illicite vel p̄nitiose. licet presumptuose ad hoc tendat. vt huiusmodi nouitates inueniat: nullas tamen veller inuenire fm se illicitas vel fm sepniciōsas vel quouis mō tendentes cōtra charitatē dei vel p̄ximī. tñc huiusmodi p̄sumptio potest esse peccatū veniale. 2 q̄nq̄ sine peccato. **S**ciendū q̄ si vnus nouā virtutes possit inuenire vel nouū laudabile exercitiū. vel nouum modū seruendi deo vel benefaciendi: ille particeps oīm bonoz illoz fieret. que sūt p̄ posteros vsq̄ ad nouissimū diem. **E**t post mortē in gl̄ia in celo augmēta retur sibi gaudiuz accidentale p̄pter bonū exemplū 2 laudabilez doctrinā quā reliq̄t in posteros. **U**ndē **C**esari⁹ Quātis exemplū vere humilitatis 2 p̄fecte caritatis ostēderis. cū tantis 2 p̄ tāz eter/na p̄mia possideb;. **U**n̄ et; **A**ris. 5. eth. **O**ptim⁹ est ille q̄ non vititur bonitate ad se soluz; s; etiā ad alios. **S**ic ecōuerso. si q̄s p̄bet proximis suis malū exempluz; vt si q̄s inuenit nouas 2 malas inuentiōnes vñ aliq̄ recipiūt occasione peccandi. tñc talis erit particeps omnīū malozum q̄ fiunt p̄ posteros 2 sua pena accidet al; si sic morit̄ sp̄ in inferno augmētabitur

quorq̄t eū in hoc peccato q̄s inuenit et alios informauit secuti fuerūt: eozū oīm reus erit. vñ **G**reg⁹. in mora. **T**ot moribus q̄s dignus est q̄t exēpla prauitatis in posteros reliq̄t. **E**t hec de filiabus inanis glorie dicta sufficiant.

Quomodo supbia occultat se sub specie virtutum:

Supbia fm **H**erici⁹ de firmaria q̄nq̄ se sub triplici specie virtutum occultat bb **P**rimo sub sp̄ zeli: aliozuz dicta 2 facta temere reph̄dēdo. tales in se p̄fidētes tāq̄ iusti ceteros asp̄nant more pharizei q̄ facta publicani redarguit. 2 seipm̄ false iudicauit. **Q**uia tales sic clamorose aliozū facta repellētes sepius hoc credūt agere ex amore libere veritatis. cū tñ hoc realiter faciāt ex tumore supbie 2 p̄sumptiōnis asserētes frequēt⁹ se ad hoc cogi ex amore veri. cū ad hoc tñ cogant solo rē core odij. p̄pter hoc cuilib; homini multū est necessariū q̄ istā occultatōem diligerenter aduertat. **R**emediū p̄ q̄d reph̄dētionē temerariā poteris euitare est q̄ hō zelū iusticie habeat secū. 2 in omni facto q̄d reph̄dēdū est in alto p̄mo p̄sideret an ad hoc teneat 2 moueatur ad hoc ex charitate vel nō. **S**i sic: cōsideret an seq̄tur utilitas quā intendit. 2 cū hoc inuenit seruet modū correctionis fraterne traditū a x̄po **M**ath. xvij. **S**i peccauerit in te frat̄ tuus 2c. **Q**uia mod⁹ fraterne correctōis cadit sub p̄cepto vt magni doctores dicūt **S**edō supbia se occultat sub falsa sp̄ sp̄ualis p̄fectus p̄tmi. 2 frequēter euenit in illis q̄ p̄ salute aliozū aliq̄ bona opa in publico faciunt: vñ ipsos laudari contingit. **Q**d euidenter beato **B**ernardo euenit q̄ scripsit de se q̄ quādoq̄ in sua publica p̄dicatione et doctrina p̄ honore diuino sincerit̄ inchoata quedā elatio p̄prie 2 placentiē se immiscuit quā statim vt p̄pendit viriliter repulit dicēs. p̄pter te nō incepti nec propter te dimittam **R**emediū p̄ quod

P S

De peccato

elationem proprie complacentie euitare poteris sicut Augustinus est. ut cum homo laudatur de suis bonis actibus: de illa laude non gaudeat propter se: puta ratione proprie complacentie: sed solum gaudeat de hoc propter utilitatem ex eius bonis primo provenientem. Et quod homo de seipso ingemiscat et doleat: et sibi ipse hoc displiceat quod alijs placet et ab alijs laudatur et studeat quod ab illa laude expressim amoveatur. et quod tamen laude quod opus quod laudatur totaliter in deum referat. **Bernardus.** Quid mihi de victoria laudem ascitibo: cum mea virtute non triumpho. Item diligenter debet inquirere in sequitur primus bona facta sua vituperat an ipse de hoc doleat propter peccatum primum et non propter seipsum. Item an plures doleat si aliquis magis iustus de factis suis melioribus amplius vituperaret. Et si hoc inuenierit verisimiliter estimare poterit quod elationem proprie complacentie perfecte edomauerit. Tertio superbia se occultat sub specie humilitatis et singularis scitatis. Quod sicut Augustinus maxime apparet in his qui de mundi contemptu et de sordiditate vestibus in seipso gloriantur. Et ista exultatio superbie tanto est periculosior: quanto se ipse religionis et scitatis decipit. ut dicit Augustinus. Et tales in seipso quicquid de suis bonis actibus intus complacent sibi quod ex propria eorum complacentia totaliter absorbent. Unde sic sibi placentes deo multum displicent. ut dicit sanctus Augustinus. Cuius exemplo quod dammō silevi de accidisse sancto anthonio. **Quia** sibi quadam vice incidit quod nullum monachorum raro tempore in heremo sicut ipse deo seruisset. Ex quo etiam se existabat certioris superiorem. propter quem lapsum diuinitus statim sibi dictum est: alius esse in heremo se meliorem. Insinuans sibi de paulo prior heremita. quem accedente iussus est. Cuius vitam cum contemplantur fuisset: pro nihilo amplius suam vitam estimabat. Remedium ad expellendum superbiā. quod se sub specie humilitatis et sanctitatis occultat in hoc consistit quod homo cogitet quod nihil

potest ex seipso sine gratia dei. et quod nihil estimet omne bonum pro eum factum respectu eius quod facere debuisset: dicens se iuxta doctrinam christi seruū inutilem et indignum. **Recogitet etiam** quod ex se nihil habet nisi peccatum et quod se timeat sibi aliquid deesse de his quae pertinent ad necessitatem et ad augmentum salutis suae. et quicquid diligenter ista recordari voluerit: proculdubio omnem superbiā a corde suo eliminabit.

Sex remedia contra omnem superbiā et **Remedia generalia contra omnem superbiā sunt sex.** Primum est: consideratio vite sanctorum proteritorum quorum comparatio et omnis perfectio nostra imperfectio videtur. Cuius enim consideramus humilitatem beate virginis. austeritatem beati Iohannis baptista. puritatem Iohannis euāgeliste. largitatem beati Martini. et sic de alijs. tunc videmus manifeste quod vita nostra sit quod si nihil respectu sanctorum precedentium. **secundum Gregorius.** Qui vitam precedentium respicit quod in se gemere debeat sublimi cognoscit.

Secundum remedium est videre defectuosos homines. scilicet homines pauperes. cecos. claudos. leprosos. et sic de alijs. quod quilibet nostrum quantumcumque sanus et fortis: adhuc poterit fieri talis si deus permittit. hoc se cogitandum est nobis. ut sic per talem considerationem humiliemur. **Tertium remedium est consideratio vilis seruitutis** in qua homo est si ipse est superbus. quod est seruus diaboli. **Unde Iob. xli.** Ipse enim est rex super omnes filios superbie. Et sicut quilibet rex habet regnare super suos subditos: sic et diabolus super superbos. Item sicut humiles sunt filii dei: qui dabit eis regnum pro hereditate patris. **Sicut dicit Lucas. xii.** Nolite timere pro filio grex quod complacuit patri vestro dare vobis regnum. Sic et superbi sunt filii diaboli qui dabit eis infernum et eternum supplicium. **Unde Augustinus.** in epistola. Quae superbi videntes. filium esse diaboli non dubites. **Quartum est consideratio vilitatis propriae corporis.** **Primo** quoniam puer de vili materia concipitur. et in utero matris nutrit. **Se**